

HARIDUS- JA
TEADUSMINISTEERIUM

Andmehaldusest HTMis ja käimasolevad arendused

10. september 2024

Katre Seema

Andmealased väljakutsed HTMis

- **Andmete kasutamise praktika variatiivsus on suur** - rollide ja vastutuste osas ebaselgus, võimaluste ja praktikate paljusus – puuduvad ühtsed kokkulepped
- Andmehaldusega, sh andmekvaliteediga **ei tegeleta süsteemselt**, vaid juhtumipõhiselt, reaktiivselt
- Arusaam andmetest ja nende kvaliteedist ja andmete kasutamisest otsustusprotsessis ebaühtlane – **arvamused, faktid, terminoloogia**
- **Andmetele ligipääs ei ole korraldatud efektiivselt**, puudu on nii ühtsetest reeglitest ja kokkulepetest kui ka järjepidevusest teadmuse dokumenteerimisel
- **Andmetega seotud juriidika** tekitab erinevat tüüpi segadust ja mitmed juhised, korrad, õigusaktid uuendamata, andmetega töötavad spetsialistid ei jõua alati tegeleda

HTM andmehalduse raamistik

- andmealased eesmärgid
- rollid ja koostöövormid
- põhimõtted ja prioriteedid
- tegevussuunad ja tänased väljakutsed (Lisa1)

**On üks mitmest juba algatatud tegevustest
ja tulemas on veel**

PEAMISED TEGEVUSSUUNAD

HTMi valduses olevate andmete haldamise peamine eesmärk, millest lähtuvalt arendusi planeeritakse ja ellu viiakse, on **paremate otsuste tegemine**. Andmepõhised otsused on läbipaistvamad, selgemad ja vähem riskantsed. Et teenistujatel oleks võimalik teha otsuseid kaalutletult ja andmetele tuginedes, on neil vaja **hõlpsat ligipääsu tööks vajalikele kvaliteetsetele andmetele** ning oskusi andmeid tõlgendada.

Et andmed oleksid kvaliteetsed ja veelgi süsteemsemalt igapäevases kasutuses, on vajalikud tegevused järgmistel prioriteetsetel tegevussuundadel:

1. andmete kasutamise lihtsustamine, protsesside ajakohastamine ja andmetega seotud rollide ellukutumine ning vastavate pädevuste arendamine;
2. andmetega seotud õigusruumi kaasajastamine ja vajalike juhendmaterjalide loomine;
3. andmekvaliteedi parendamisele suunatud tegevuste viimine tööprotsessidesse;

Täpsem ülevaade tegevussuunadest ja nende alategevusest on toodud andmehalduse raamistiku Lisas 1.

Raamistiku eesmärk ja mõju HTMis

1. **otsused** tuginevad andmetel/tõendusel
2. **kvaliteetsed** andmed on **kättesaadavad**
3. andmete **uuendamine** varasemast sagedasem
4. andmetega seotud **rollid** toetavad eesmärkide saavutamist
5. andmete töötlemise **protsessid** ja **töövahendid** on kaasaegsed
6. andmealane **teadlikkus** ja **kompetentsid** tõusevad
7. organisatsiooni **andmealane küpsustase** tõuseb

Andmehalduse juba algatatud tegevused:

- ✓ Kaks pilootprojekti **andmete kvaliteedi välja selgitamiseks ja parandamiseks** - õpetajate ja noortevaldkonna andmed EHISes
- ✓ **Andmekvaliteedi seire tarkvara** kasutamisele võtmine – võimalus jälgida igapäevaselt (andmebaasi tasandil) andmete vastavust **kvaliteedireeglitele**
- ✓ **Analiüütilise andmelao arendus** – andmete liikumine, automaatkontrollid, mudelid
- ✓ **Andmekirjelduste loomine**, sh terminoloogia ühtlustamine - andmeomanikel tekib ülevaade enda andmetest selgel ja lahti kirjutatud kujul
- ✓ Andmete **visualiseerimise tööriista** (PowerBI) ja R kasutamise juurutamine
- ✓ Andmekvaliteedi tagamise **protsessi/juhise/skeemi loomine**

Andmehalduse planeerimisel tegevused:

- ✓ ~ kuni 2 pilootprojekti korraga **andmete kvaliteedi välja selgitamiseks ja parandamiseks** - a' 4-5 kuud (ühte komplekti andmekoosseisud, andmekirjeldused, kvaliteedireeglid ja seire tarkvaras) – koos valdkondliku analüütiku ja andmeomanikega
- ✓ **Analüütilise andmelao arendus** – lao arhitektuur ja alusmudelid
- ✓ **Arenguprogramm** analüütikutele – PowerBI, R, analüüsiteenuse ühtlustamine
- ✓ Andmehalduse **sisekoolitused**/inspiratsioonitund
- ✓ Valdkondade nõustamine ja toetamine
- ✓ Organisatsiooni **andmealase küpsustaseme** mõõtmine

Andmete haldamise korraldamine (2)

HTM osakondade/valdkondade ja analüüsivaldkonna vaates:

1. Andmekirjelduste loomine
2. Kogutavate andmete ülevaatamine
3. (Lisa)andmevajaduse hindamine
4. Andmekvaliteedi seire ja parendamine
  - Reeglite sõnastamine
  - Reeglite rakendamine
  - Kvaliteedi tõstmise projektid
5. Automaatkontrollide rakendamine
6. Analüüsi tegemine ja selle lihtsustamine
7. HTM-siseste juhtimislaudade süsteemi loomine

HARIDUS- JA
TEADUSMINISTEERIUM

Täna!